

زن ایرانی در عصر افغانان و نادرشاه

سیدقاسم یاحسینی

www.ketab.ir

هامون نو

سرسناسه	:	ياحسينى، سيدقاسم، ۱۳۴۴ -
عنوان و نام پديدآور	:	Yahoseyni, Seyyed Qasem زن ايراني در عصر افغاني ها و نادرشاه / سيدقاسم ياحسينى.
مشخصات نشر	:	دشتستان: هامون نو، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهري	:	۱۷۵ ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۶۴۹۰-۶۷-۲
وضعيت فهرست نويسى	:	فيا
يادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۷۴ - ۱۷۵؛ همچنين به صورت زيرنويس.
موضوع	:	زنان -- ايران -- وضع اجتماعى -- قرن ۱۳ق.
موضوع	:	Women -- Iran -- Social conditions-- 18th century ايران -- تاريخ -- افشاريان، ۱۱۴۸ - ۱۲۱۸ق. -- زنان
رده بندي کنگره	:	HQ ۱۷۳۵/۳
رده بندي ديويى	:	۳۰۵/۴۲۰۹۵۵
شماره کتابشناسى ملي	:	۸۵۷۱۷۸۳

زن ایرانی در عصر افغانان و نادرشاه

نویسنده: سید قاسم یاحسینی

انتشارات: هامون نو

نوبت و سال چاپ: اول - ۱۴۰۰

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

قیمت: ۷۰ هزار تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۹۰-۶۷-۲

نشانی: استان بوشهر - دشتستان - پشت کاروانسرای مشیرالملک - کوچه ۱۷ - پلاک ۲۶

کدپستی ۷۵۶۱۷۳۵۱۶۵ - شماره تماس: ۰۹۱۷۱۷۳۶۰۷۵ - ۰۹۳۳۵۷۵۱۷۱۷

www.hamooniran.ir

فهرست مطالب

۹.....	مقدمه.....
۱۹.....	پیش درآمد: عصر شاهسلطان حسین صفوی؛ ایران در خط زوال و انحطاط.....
۱۹.....	- نفوذ استثنایی مریم‌بیگم در شاهسلطان حسین صفوی.....
۳۹.....	- شوخی شاهسلطان حسین صفوی با زناش!.....
۳۱.....	- اعتراض عمومی زنان اصفهانی برای گرانی نان.....
۳۵.....	زنان ایرانی زیر سلطه محمودشاه غیلجایی و اشرف افغان.....
۳۵.....	- حال و روز زنان کرمانی در هجوم‌های محمود افغان به کرمان.....
۳۶.....	- نخستین هجوم محمود افغان به ایران و به‌بردگی گرفتن زنان و دختران.....
۳۹.....	- هجوم بلوچ‌ها به لار و بندرعباس و مصائب زنان ایرانی.....
۴۰.....	- دومین هجوم محمود افغان به کرمان و ستم بر زنان و دختران.....
۴۱.....	- ارسال شاهزاده خانم صفوی به‌قندهار توسط محمود افغان.....
۴۲.....	- فرار شاهزاده خانم صفوی و شوهرش به یزد و کرمان.....
۴۴.....	- وضعیت زنان اصفهانی هنگام محاصره افغانان به‌رهبری محمود غیلجایی.....
۴۵.....	- قحط و غلاء در اصفهان.....
۴۸.....	- وضع زنان و دختران ارمنی در ایام محاصره اصفهان توسط محمود افغان.....
۵۷.....	- رفتار محمود و اشرف افغان با زنان و دختران اصفهانی.....
۶۲.....	- وضع زنان ایرانی در عصر اشرف افغان.....
۶۶.....	- شمّه‌ای از احوال کودکان و زنان گم‌برون در عصر هجوم افغانان به ایران.....
۶۸.....	- روزگار زنان و دختران گم‌برونی در کشاکش عصر اشرف افغان.....
۷۱.....	- کودک‌دزدی و به‌بردگی بردن آنان.....
۷۴.....	- تفریح و سرگرمی در گم‌برون با حضور دخترکان رقاص!.....
۸۰.....	- وحشت زنان در گم‌برون.....

وضع و روزگار زنان ایران در حکومت نادرشاه افشار..... ۸۵

- ۸۵..... نادرشاه و زنان
- ۸۷..... آغازی عاطفی برای نادر
- ۹۲..... رفتار نادر با دختران و حرم شاهسلطان حسین صفوی
- ۹۵..... رفتار نادر با مردی که از شرف زتش دفاع کرد!
- ۱۰۱..... سرنوشت زنان افغانی در ایران
- ۱۰۳..... روابط خصوصی نادر با زنان
- ۱۱۰..... ماجرای ازدواج دو خواهر بخارایی
- ۱۱۲..... بیچاره زنان نادرشاه!
- ۱۱۳..... رقابت مذهبی زنان نادرشاه!
- ۱۱۴..... زنان شراب‌خوار نادرشاه!
- ۱۱۵..... قتل طهماسب توسط رضاقلی میرزا و خودکشی زن او
- ۱۱۹..... رفتار نادر با زنان اسپر
- ۱۲۴..... نادرشاه و سلوک با دختران و زنان امنی
- ۱۲۷..... نادرشاه و ظلم عمومی به زنان و دختران ایران
- ۱۳۰..... نادرشاه افشار و کوچ اجباری زنان و کودکان
- ۱۳۴..... وضع زنان و کودکان کرمانی در عصر نادرشاه
- ۱۳۷..... زنان ایرانی در خلیج فارس در عصر نادرشاه
- ۱۴۶..... اعزام دختران برای حرمسرا و نظامیان نادرشاه
- ۱۴۸..... شورش علی مراد بختیاری و شکنجه و قتل زنان و دختران
- ۱۵۰..... کنش سیاسی زنان و دختران در عصر نادرشاه
- ۱۵۴..... ظلم و ستم نادرشاه بر زنان و دختران هندی
- ۱۵۷..... فرار زنان و مردان ایران از ترس نظامیان و مالیات‌گیران نادرشاه
- ۱۶۱..... قتل نادرشاه جلو چشم همسرش شوقی خاتون
- ۱۶۳..... مؤخره: ما و نادرشاه افشار
- ۱۷۴..... منابع و مأخذ

مقدمه

بیش از سی سال است که یکی از دغدغه‌های فکری و ذهنی من موضوع زنان و به‌خصوص بازخوانی نقش و جایگاه آنان در تاریخ پر فراز و نشیب ایران است. در این راستا به‌توفیق الهی تاکنون چندین دفتر مستقل چاپ و منتشر کرده و چندین دفتر دیگر نیز در دست تدوین و تألیف است.

یکی از «مشغولیات» من هنگام خواندن هر متن و کتاب تاریخی، توجه به «نسوانیات» آن است. معمولاً در تکه کاغذی کوچک و یا حتی در حاشیه کتاب‌هایی که می‌خوانم، هر مطلبی که به‌نوعی به‌زنان ربط داشته باشد را یادداشت می‌کنم. مطالبی از دوران ماقبل تاریخ و ایران باستان تا ورود اسلام به ایران شروع می‌شوند، و تا تاریخ میانه و البته تاریخ معاصر ایران ادامه پیدا کرده و حتی فرضاً نظریات فردوسی، نظامی گنجوی، مولوی، ملاصدرا، فایز دشتی، نظامی، کارل مارکس و فردریش انگلس درباره خانواده و زنان و مواضع فردریش نیچه درباره زنان را نیز شامل می‌شود! این مطالب چنان پراکنده، غیرمنظم، تحلیل نشده و غیرمرتبط با هم هستند که تا سال‌ها نمی‌دانستم چه کاری با آن‌ها باید کرد و برای مطالعات من به‌چه کاری می‌آیند!

برخی از این مطالب، خصوصاً مباحث مربوط به تاریخ‌های محلی و منطقه‌ای و حتی تواریخ عمومی ایران، چنان بکر، تازه و جالب هستند که حیف است مورد توجه پژوهشگران مباحث مربوط به مطالعات زنان در ایران و جهان قرار نگیرند.